



Република Србија
**КОМИСИЈА ЗА КОНТРОЛУ
ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ**

Број: 401-00-00097/2018-01/9

2. децембар 2019. године

Кнеза Милоша 20

Београд

На основу члана 9. став 1. тач. 2) и 3), члана 11. став 2. и члана 16. став 1. Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 51/09) и чл. 136. и 137. Закона о општем управном поступку („Службени лист РС“, број 18/16), у поступку накнадне контроле, покренутом на основу пријаве државне помоћи Филмског центра Србије, Установа културе од националног значаја, са седиштем у Београду, ул. Коче Поповића 9/III, Комисија за контролу државне помоћи на 174. седници, одржаној 2. децембра 2019. године, доноси

РЕШЕЊЕ

I ДОЗВОЉАВА СЕ државна помоћ која се додељује на основу Плана и Програма Филмског центра Србије за 2019. годину, усвојеног на основу Одлуке број: УО 03-1975 од 10. септембра 2018. године, и то за финансирање и суфинансирање пројеката у кинематографији за 2019. годину у категорији: суфинансирање производње домаћих дугометражних дебитантских играних филмова, суфинансирање производње студентских завршних филмова, суфинансирање производње домаћих дугометражних играних филмова, суфинансирање производње домаћих дугометражних филмова са националном темом, суфинансирање жанровски одређених домаћих дугометражних играних филмова са комерцијалним потенцијалом (комерционални репертоарски филм), суфинансирање производње домаћих краткометражних анимираних филмова, суфинансирање производње домаћих експерименталних филмова и видео арта, суфинансирање производње домаћих краткометражних играних филмова, суфинансирање производње домаћих дугометражних документарних филмова, суфинансирање производње домаћих краткометражних филмова, суфинансирање производње мањинских копродукција, финансирање унапређења и развоја филмског сценарија, преддигитализација и дигитализација биоскопа, суфинансирање развоја пројеката домаћих дугометражних играних и документарних филмова, суфинансирање развоја пројеката домаћих дугометражних анимираних филмова, стимулација учествовања домаћих филмова на иностраним фестивалима, стимулација биоскопског приказивања домаћих филмова, стимулација гледаности, стимулација дистрибуције, финансирање унапређења и развоја филмског сценарија, суфинансирање производње мањинских копродукција и суфинансирање производње домаћих дугометражних играних филмова за децу и омладину.

II Средства предвиђена програмским активностима дефинисаним Планом и Програмом Филмског центра Србије за 2019. годину и то: MEDIA ДЕСК СРБИЈЕ, издаваштво, међународна сарадње и промоције, текући трошкови (редовна делатност), инвестиције и опрема, се не односе на државну помоћ у смислу члана 2. став 1. тачка 1) Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 51/09).

III Ово решење објавити на интернет презентацији Комисије за контролу државне помоћи.

Образложење

Комисија за контролу државне помоћи (у даљем тексту: Комисија) је, дана 16. маја 2019. године, примила захтев за давање мишљења који је доставио Филмски центар Србије (у даљем тексту: Подносилац захтева или ФЦС), дописом број: 01-1296 од дана 15. маја 2019. године, а у вези са обавезом пријављивања државне помоћи. Уз предметни захтев је достављена и следећа документација: Одлука Управног одбора ФЦС број: УО 03-1975 од 10. септембра 2018. године којом се усваја План и програм ФЦС за 2019. годину, Одлука Управног одбора ФЦС број: УО 03-15 од 10. јануара 2019. године којом се усвајају измене и допуне Плана и програма ФЦС за 2019. годину, План и Програм ФЦС за 2019. годину (пречишћен текст-у даљем тексту: План и програм) и Решење Комисије број: 401-000114/2018-01 од 25. јануара 2019. године. Даном 14. јуна 2019. године, након разматрања достављене документације, Комисија је обавестила ФЦС о неопходности пријављивања државне помоћи.

Поступајући у складу са Обавештењем Комисије број: 401-00-00097/2019-01/2 од 14. јуна 2019. године, Филмски центар Србије је дописом број: 01-1701 од 27. јуна 2019. године доставио План и програм Филмског центра Србије за 2019. годину, Одлуку број: УО 03-3234 од 28. децембра 2018. године о расписивању конкурса за суфинансирање производње у 2019. години и Општи образац пријаве државне помоћи (у даљем тексту Пријава).

С обзиром да је Управни одбор ФЦС донео Одлуку на основу које је усвојен План и Програм (УО 03-1975 од дана 10. септембра 2018. године), а да је пријава поднета Комисији 27. јуна 2019. године, Комисија је у складу са овлашћењима из члана 16. Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 51/09 – у даљем тексту: Закон) Закључком број: 401-00-00097/2019-01/4 од 12. јула 2019. године покренула поступак накнадне контроле.

Поступак накнадне контроле Комисија је покренула с обзиром да је ФЦС поступио супротно члану 11. Закона, којим је прописано да је давалац државне помоћи дужан да, пре доделе државне помоћи, поднесе пријаву државне помоћи Комисији.

Допунама пријаве, дописима број: 01-1943 од 12. августа 2019. године, број: 01-2010 од 26. августа 2019. године и број: 01-1299 од 20. септембра 2019, ФЦС је додатно образложио активности предвиђене Планом и програмом.

Најзад, Дописом број: 01-2953 од 8. новембра 2019. године ФЦС је, у смислу допуне Пријаве, доставио Одлуку о додели средстава за финансирање и суфинансирање пројеката

у кинематографији за 2019. годину, и то у категоријама стимулације гледаности (УО 03-2443 од 25. септембра 2019), стимулације биоскопских приказивања домаћих филмова (УО 03-2444 од 25. септембра 2019), стимулација учешћа домаћих филмова на страним фестивалима (УО 03-2445 од 25. септембра 2019) и стимулација дистрибуције (УО 03-2745 од 18. октобра 2019).

Предмет Пријаве

Предмет Пријаве и процене су начин и критеријуми финансирања и суфинансирања пројеката производње домаћих филмова или пројеката за друге области кинематографије, у складу са Законом о кинематографији ("Службени гласник РС", бр. 99/11, 2/12 - испр. и 46/14 - одлука УС) и актима министарстава, описаних Планом и Програмом Филмског центра Србије за 2019. годину, усвојеног на основу Одлуке број: УО 03-1975 од 10. септембра 2018. године (у даљем тексту: План и Програм).

Опис Плана и Програма

Планом и Програмом предвиђено је да се средства опредељена буџетом Филмског центра, распоређују на конкурсе, међународну сарадњу, MEDIA деск Србије, издаваштво, текуће трошкове (редовна делатност), инвестиције и опрему.

- Опис конкурса

Планом и програмом је предвиђено финансирање и суфинансирање пројеката у кинематографији за 2019. годину, односно расписивање конкурса за суфинансирање домаћих дугометражних дебитантских играних филмова, студентских завршних филмова, домаћих дугометражних играних филмова, домаћих дугометражних филмова са националном темом, жанровски одређених домаћих дугометражних играних филмова са комерцијалним потенцијалом (комерцијални репертоарски филм), домаћих краткометражних анимираних филмова, домаћих експерименталних филмова и видео арта. Такође, планирано је суфинансирање и пројеката домаћих краткометражних играних филмова, домаћих дугометражних документарних филмова, домаћих краткометражних филмова, мањинских копродукција, преддигитализација и дигитализација биоскопа, домаћих дугометражних играних и документарних филмова, домаћих дугометражних анимираних филмова, стимулација учествовања домаћих филмова на иностраним фестивалима, стимулација биоскопског приказивања домаћих филмова, стимулација гледаности, стимулација дистрибуције, унапређења и развоја филмског сценарија, производње мањинских копродукција и производње домаћих дугометражних играних филмова за децу и омладину. Планом и програмом је такође предвиђено финансирање развоја пројеката унапређења и развоја филмског сценарија.

Подносилац истиче да ће поједини конкурси бити расписани и по два пута у току године. Средства добијена по основу конкурса се уплаћују на посебне рачуне отворене код Управе за трезор, с тим да се за све конкурсне категорије, осим за дугометражни филм, уплаћују укупни износи. Финансирање дугометражног филма подразумева вишегодишње планирање средстава.

- Међународна сарадња и промоција

Међународна сарадња и промоција представља сталну делатност Филмског центра која укључује сталну промоцију српског филма и подршку продуцентским кућама у слању промотивних материјала и то пре свега жиријима у оквиру различитих фестивала. Пословање Филмског центра је дефинисано Статутом ФЦС, установе културе од националног значаја (сагласност Министарства културе и информисања од 21. маја 2014. године) (у даљем тексту: Статут). Конкретно чланом 2. Статута општи интерес у области кинематографије се, између осталог, остварује путем унапређења међународне сарадње и интеграције домаће кинематографије у европске и светске програме развоја кинематографије.

Када су у питању активности које се спроводе у оквиру реализације међународне сарадње и промоције, ФЦС се јавља као организатор фестивала/радионица, члан филмских организација или промотер српске кинематографије. Према достављеном изјашњењу, ФЦС се јавља као организатор следећих фестивала/радионица: Фонд за подршку посебним програмима, Радионице за документарни филм, ДДФ – Дан домаћег филма, Награда младе публике – Young Audience Award European film academy, подршка „industry“ сектору домаћих филмских фестивала FIRST FILM FIRST, FEST – FEST FORWARD, EAVE (организовање 2. радионице у Београду 2019. године), MIDPOINT, као и организација годишње скупштине ИМАГО (Европска федерација директора фотографије). Такође, Подносилац је истакао да је члан неколико различитих филмских организација, и то: Европске филмске промоције; Мреже кинематографија југоисточне Европе; Европској документарној мрежи – EDN (European Documentary Network); Европској женској аудиовизелној мрежи EWA (European Women's Audiovisual Network) - партнерство; FNE (Film New Europe Association), REACT – партнерство и учешће продуцената из Србије и Les Arcs Film Festival – Industry Village/партнерство. Даље, ФЦС организује промоцију на различитим филмским маркетима, врши оглашавање у страним филмским часописима и као званична институција, која се бави кинематографијом, прослеђује материјале у склопу фестивалских селекција. Сходно наводима у Пријави, промотивне активности се спроводе у циљу постизања веће видљивости домаће кинематографије у свету. Такође, Подносилац наводи маркете на којима учествује, и то: Маркет Канског филмског фестивала, Маркет Берлинског филмског фестивала, Сарајево филм фестивал, Пула филм фестивал, Локарно филм фестивал – First Look on Serbian Cinema, Трст – When East Meets West, ИДФА – промоција документарних филмова, Dok Leipzig – промоција документарних филмова, фестивала СРН: DOX, Шангај филм маркет и фестивал, Индијски међународни маркет/Филмска федерација Индије и АСЕ (мрежа независних европских филмских продуцената). Поред наведеног, Подносилац нарочито истиче да промовише домаћу филмску индустрију путем Фонда за подршку, подстицање и промоцију српског филма и кроз подршку учешћу кандидата из Србије на додели годишње филмске награде коју додељује америчка Академија филмских уметности и наука под називом „ОСКАР“. Редовно оглашавање у страним филмским часописима врши се са циљем што боље промоције локација за снимања и подстицаје државе намењене кинематографском сектору у Републици Србији.

- MEDIA деск Србија

MEDIA деск Србија је имплементационо тело подпрограма MEDIA које је основано у оквиру ФЦС. Кроз консултације, јавне догађаје и едукативне активности које организује, MEDIA деск информише о могућностима које пружа MEDIA потпрограм и пружа бесплатну подршку и савете за конкурисање.

Према наводима Подносиоца, циљ MEDIA деска јесте пружање подршке представницима аудиовизуелног и мултимедијалног сектора, који желе да обезбеде учешће у потпрограму MEDIA. Потпрограм MEDIA у оквиру програма Креативна Европа подстиче развој европског аудиовизуелног и мултимедијалног сектора, дајући подршку: развоју, дистрибуцији и промоцији европских играних, анимираних и документарних филмова и телевизијских серија, развоју и промоцији нових медијских садржаја, стручном усавршавању филмских професионалаца, развоју нових технологија и платформи за дистрибуцију аудиовизуелног садржаја, филмским фестивалима и развоју публике. Финансирање је доступно у неколико категорија које обухватају: подршку продуцентима за развој иновативних и конкурентних пројеката из области филма, ТВ програма и видео игара, подршку дистрибуције европских аудиовизуелних дела, развој публике и професионално усавршавање и умрежавање.

- Издаваштво

У оквиру Плана и Програма предвиђена су средства за реализацију активности у вези са издаваштвом. ФЦС приређује и штампа уско стручна издања, која су првенствено намењена студентима високих филмских школа, стручној јавности као и филмским професионалцима.

- Текући трошкови (редовна делатност), инвестиције и опрема

Подносилац истиче да су опредељена средства и за финансирање активности за покривање трошкова текућег пословања ФЦС (плате запослених, канцеларијских трошкови и сл.), као и набавка опреме за образовање, науку и спорт.

Опис државне помоћи

Правни основ за усвајање Плана и Програма је садржан у члану 18. Закона о кинематографији („Службени гласник РС“, бр. 99/11, 2/12 – испр. и 46/14 – одлука УС, у даљем тексту: Закон о кинематографији) и Сатута ФЦС.

Средства у оквиру Плана и Програма која представљају потенцијалну државну помоћ се додељују за активности којима се суфинансирају пројекти у кинематографији на основу конкурса. Поред тога, на основу Плана и Програма се суфинансира и Међународна сарадња и промоција.

Корисници државне помоћи су продуценти, односно правна лица и предузетници регистровани за организовање и финансирање продукције кинематографског дела у складу

са чланом 3. став 1. тачка 3. Закона о кинематографији (осим у случају јавног конкурса за развој сценарија где се средства додељују физичким лицима). Даље, као корисници одређени су мали и средњи привредни субјекти. Међутим, уколико се суфинансира производња одређеног аудиовизуелног пројекта, који може бити реализован као пројекат више продуцената, са аспекта прописа о контроли државне помоћи, Корисник је сам аудиовизуелни пројекат. Корисник се у наведеном случају дефинише на напред описан начин из разлога што се сваки од продуцената, који учествује у реализацији предметног пројекта, појединачно може пријавити за доделу државне помоћи са различитих нивоа власти, при чему се кумулација државне помоћи мора сагледати у односу на укупан буџет продукције филма. Корисници државне помоћи су и приказивачи који су уписани у регистар Агенције за привредне регистре или други регистар који се води за територију Републике Србије, са регистрованом делатношћу приказивања кинематографских дела, укључујући и сценаристе.

Процењени број корисника државне помоћи се креће између 51 и 100 корисника, док је као инструмент доделе државне помоћи идентификована субвенција. Планирано трајање државне помоћи обухвата временски период од дана правоснажности одлуке Управног одбора о додели средстава до истека рока за реализацију пројекта у складу са временским планом добитника средстава.

Давалац државне помоћи је ФЦС који је уједно и предлагач прописа и Подносилац пријаве.

Укупна средства буџета са којим ФЦС располаже су у износу од 1.105.040.000,00 динара и предвиђена су за реализацију Плана и Програма у целисти, од чега 932.386.000,00 динара представља износ државне помоћи.

Подносилац пријаве је предвидео да висина, односно интензитет државне помоћи износи до 50% оправданих трошкова, односно укупног буџета кинематографских пројеката који су изабрани на основу јавног конкурса за финансирање и суфинансирање пројеката у кинематографији за 2019. годину у категорији: производње домаћих дугометражних играних филмова, производње домаћих дугометражних филмова са националном темом, производње жанровски одређених домаћих дугометражних играних филмова са комерцијалним потенцијалом (комерцијални репертоарски филм), производње домаћих дугометражних дебитанских играних филмова, производње мањинских копродукција и производње домаћих дугометражних играних филмова за децу и омладину.

Као изузетак, Подносилац истиче да се висина државне помоћи може одредити и до 100% оправданих трошкова укупног буџета за кинематографске пројекте који су изабрани на основу јавног конкурса за финансирање и суфинансирање пројеката у кинематографији за 2019. годину у категорији: преддигитализација и дигитализација биоскопа, производње домаћих краткометражних играних филмова, производње домаћих експерименталних филмова и видео арта, развоја пројеката домаћих анимираних филмова, производње домаћих краткометражних анимираних филмова, производње домаћих дугометражних документарних филмова, унапређења и развоја филмских сценарија, производње домаћих краткометражних документарних филмова и студентских завршних филмова.

Уз наведени изузетак могуће је финансирати и део активности у оквиру Међународне сарадње и промоције износу до 100% оправдани трошкова.

Циљ и намена државне помоћи се огледају и постижу кроз суфинансирање и финансирање пројеката у кинематографији у категоријама продукције кратких, анимираних и експерименталних филмова, продукције студентских завршних филмова, развоја пројеката домаћих дугометражних филмова, стварања материјално-техничких услова за дигитализацију биоскопа, као и промоција Републике Србије у кинематографском смислу.

Налаз и оцена Комисије

На 174. седници Комисије, одржаној 2. децембра 2019. године, Комисија је анализирао План и Програм. Сагласно члану 11. став 1. Закона, давалац државне помоћи је био обавезан да, пре доделе државне помоћи, поднесе пријаву државне помоћи Комисији, а ставом 2. истог члана одређено је да је предлагач прописа, који представља основ за доделу државне помоћи, дужан да нацрт, односно предлог прописа, пре упућивања у процедуру доношења, пријави Комисији. Имајући у виду да Подносилац није благовремено обавестио Комисију односно пријавио потенцијалну државну помоћ, ради спровођења претходне контроле, Комисија је у складу са чланом 9. став 1. тачком 2) Закона, покренула поступак накнадне контроле.

У поступку накнадне контроле, Комисија је утврдила да постоји одређење за доделу јавних средстава, чија реализација се огледа кроз одобравање бесповратних средстава од стране правних лица која управљају и/или располажу тим јавним средствима.

Даље, имајући у виду да се средства додељују само одређеној групи корисника, те да они на тај начин могу стећи одређену економску предност, Комисија је утврдила да се на такав начин, селективним приступом, може нарушити односно да постоји опасност од нарушавања конкуренције на тржишту.

С обзиром на то да корисници средстава нису унапред одређени (индивидуализовани), Комисија је закључила да је у питању шема државне помоћи сагласно члану 12. став 2. Закона, при чему Комисија истиче да је Корисник дефинисан у складу са европским правним тековинама¹.

Сходно претходном, Комисија је утврдила да се ради о државној помоћи, у складу са чланом 2. тачка 1) Закона, односно да План и Програм представља основ за доделу државне помоћи.

Комисија је утврдила да се средства на основу Плана и Програма одобравају за финансирање и суфинансирање пројеката у кинематографији за одређене категорије: производње домаћих дугометражних дебитантских играних филмова, студентских завршних филмова, домаћих дугометражних играних филмова, домаћих дугометражних

¹ Дефинисање приказивача који су уписани у регистар Агенције за привредне регистре, сценариста и конкретног аудиовизуелног пројекта као корисника државне помоћи је у складу са Комуникација Европске Комисије о државној помоћи за филм и друга аудиовизуелна дела (2013/С 332/01), параграф 21 и 52 (3)

филмова са националном темом, жанровски одређених домаћих дугометражних играних филмова са комерцијалним потенцијалом (комерционални репертоарски филм), домаћих краткометражних анимираних филмова, домаћих експерименталних филмова и видео арта. Такође, планирано је суфинансирање и пројеката домаћих краткометражних играних филмова, домаћих дугометражних документарних филмова, домаћих краткометражних филмова, мањинских копродукција, преддигитализације и дигитализације биоскопа, домаћих дугометражних играних и документарних филмова, домаћих дугометражних анимираних филмова, стимулација учествовања домаћих филмова на иностраним фестивалима, стимулација биоскопског приказивања домаћих филмова, стимулација гледаности, стимулација дистрибуције, унапређења и развоја филмског сценарија, производње мањинских копродукција и производње домаћих дугометражних играних филмова за децу и омладину. Поред тога, Планом и Програмом је предвиђено да су одређена средства намењена финансирању активности у оквиру Међународне сарадње и промоције односно MEDIA ДЕСК Србије, издаваштво и за покривање трошкова пословања ФЦС.

Комисија је План и Програм оцењивала пре свега у односу на Закон, Уредбу о правилима за доделу државне помоћи („Службени гласник РС“, бр. 13/10, 100/11, 91/12, 37/13, 97/13 и 119/14 – у даљем тексту: Уредба), а имајући у виду да Уредбом није предвиђена, односно није идентификован облик државне помоћи за одређену категорију/област доделе, ради оцене дозвољености доделе такве државне помоћи, Комисија је узела у обзир ставове и закључке који проистичу из европских правних тековина².

Наведено је у складу са правилима о коришћењу инструмената тумачења, сходно члану 73. Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране (Закон о потврђивању Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС – Међународни уговори“, број 83/08 – у даљем тексту: ССП)), и у складу са чланом 1. став 1. Закона, којим је прописана обавеза извршавања преузетих обавеза по закљученим међународним уговорима, који садрже одредбе о државној помоћи.

Водећи се дефиницијом државне помоћи из члана 2. став 1. тачка 1) Закона, Комисија је анализирала доделу средстава, као потенцијалну доделу државне помоћи додељену на основу конкурса, као и средстава опредељених за суфинансирање дела активности у оквиру Међународне сарадње и промоције.

Анализирајући документацију и предмет јавних конкурса, Комисија је утврдила да се путем Плана и програма подржавају различите врсте аудиовизуелних дела и међународна копродукција, преддигитализација и дигитализација биоскопа, као и део промотивних активности предвиђених Међународном сарадњом и промоцијом. Стога, Комисија је анализирала да ли се на План и Програм могу применити одредбе члана 86. и 87. Уредбе. Наиме, чланом 86. Уредбе, прописано је да се државна помоћ у области културе може доделити за заштиту природног културног наслеђа и за кинематографске и друге

² Комисија је нарочиту пажњу посветила усаглашености са Комуникацијом Европске Комисије о државној помоћи за филм и друга аудиовизуелна дела (2013/С 332/01)

аудиовизуелне активности. Поред тога, чланом 87. Уредбе прописано је да се државна помоћ може да доделити за продукцију филма и ТВ програма, уколико су испуњени следећи услови:

1) да је државна помоћ директно усмерена на стварање производа од културног значаја, под условом да се спроведе претходно тестирање, које мора да задовољи све наведене критеријуме као минимум: (а) да је државна помоћ усмерена на пружање подршке српској култури (садржај, тема (мотив), локација филма, главни ликови, радња/уметничко дело из Републике Србије или српске културе или језичког подручја, итд), (б) да је државна помоћ усмерена на рекламирање општег културног наслеђа (прилагођавање литерарних радова, филмови о уметницима, значајним личностима, историјским достигнућима, религиозним или филозофским питањима, емисије од социјално-културне важности и др.) Републике Србије или европског економског подручја, (в) да је државна помоћ усмерена на привлачење талената (управника, сценариста, режисера, композитора и др.) из Републике Србије или европског економског подручја;

2) да је режисеру дозвољено да потроши ван територије Републике Србије 20% буџета продукције филма или ТВ програма;

3) да висина државне помоћи не буде виша од 50% буџета продукције, осим за сложене филмове са тешким садржајем и ниско-буџетне филмове за које висина помоћи може да се повећа до 90% буџета продукције. Буџет ниско-буџетног филма не сме прећи износ од 900.000 евра у динарској противвредности.

Испитијући наведено, Комисија је узела у обзир да је давалац државне помоћи Филмски центар основан, између осталог, ради очувања континуитета, слободе и разноврсности кинематографског стваралаштва, подстицања производње домаћих и страних кинематографских дела у Републици Србији (члан 2. Статута Филмског центра Установе од националног значаја). Комисија сматра да је давалац државне помоћи препознат као неко ко утврђује културне критеријуме према којима се проверава свако аудиовизуелно дело за које се додељује државна помоћ. Филмски центар својом делатношћу, односно спровођењем претходног тестирања кроз утврђене културне критеријуме, испуњава услов да врши доделу државне помоћи која је директно усмерена на стварање производа од културног значаја.

Оцењујући да ли се део средстава предвиђених за реализацију активности у оквиру Међународне сарадње и промоције односе на доделу државне помоћи, Комисија је утврдила да је Статутом ФЦС дефинисано да општи интерес у области кинематографије ФЦС остварује путем унапређења међународне сарадње и интеграције домаће кинематографије у европске и светске програме развоја кинематографије. Поред тога детаљније делатности ФЦС су наведене у члану 11. Статута којим се ФЦС поверава да обавља делатности промоције домаће кинематографске делатности и стваралаштва на међународним фестивалима и манифестацијама, те делатности везане за подстицање и организовање домаћих и међународних филмских фестивала и манифестација. Такође, ФЦС је поверено и да подржава и организује стручно и професионално усавршавање у подручју кинематографских делатности.

Наиме, ФЦС је у свом објашњењу садржаном у Допису број: 01-1943 од 12. августа 2019. године, истакао да се средства у оквиру Фонда за подршку, подстицање и промоцију српског филма додељују за покривање трошкова пута и смештаја домаћих филмских радника на радионицама и pitching сесијама у иностранству, изнајмљивање опреме за организацију домаћих филмских радионица и фестивала (DCP) и организовање предавања страних гостију. Такође, ФЦС је истакао да као сталну активност представља и подршка продуцентским кућама у слању материјала фестивалима на жирирање, нарочито оних који немају праксу да ове трошкове покривају, те да у конкретним ситуацијама ФЦС сноси трошкове слања материјала за предселекцију³. Додатно, ФЦС је истакао да у зависности од фестивала покрива трошкове израде пропагандног материјала, оглашавање у медијима, путне трошкове представника филма и ангажовање међународног публицисте односно агенције за логистику и промоцију. Наведени трошкови се надокнађују продуцентима аудиовизуелног дела/филмским радницима (а који представљају кориснике државне помоћи) које они сами, пре свега, треба да покрију, што чини наведену доделу средстава доделом која има карактер државне помоћи.

Имајући у виду претходно, Комисија је утврдила да су активности ФЦС као организатора фестивала/радионица или промотера српске кинематографије, којима се подржавају правна лица и предузетници регистровани за организовање и финансирање продукције кинематографског дела у сврху промоције српске кинематографије, односно продуценти, у складу са одредбама члана 86. Уредбе, те да се оправдани трошкови могу суфинансирати у износу до 100%.

За разлику од поменутог, средства опредељена за спровођење сопствених редовних активности ФЦС (којим се покривају трошкови организације семинара, чланства и промотивних активности самог ФЦС), не представљају државну помоћ.

У даљем поступку анализе, Комисија је утврдила да је Подносилац пријаве одредио да се средства за пројекте додељују на основу конкурса и то у односу на достављене буџете продукције. Исто тако, Подносилац је одредио да висина (интензитет) државне помоћи може бити до 50% оправданих трошкова (оправдани трошак је буџет продукције), чија намена може бити искоришћена за производњу: домаћих дугометражних играних филмова, домаћих дугометражних филмова са националном темом, жанровски одређених домаћих дугометражних играних филмова са комерцијалним потенцијалом (комерцијални репертоарски филм), домаћих дугометражних дебитанских играних филмова, мањинских копродукција, и производње домаћих дугометражних играних филмова за децу и омладину, што је у складу са чланом 87. став 1. тачка 1) Уредбе и европским правним тековинама⁴.

Такође, Подносилац је доделу средстава на основу конкурса за преддигитализацију и дигитализацију биоскопа одредио до 100% оправданих трошкова. У том смислу, Комисија је ценила изјашњење Подносиоца, који је указао да оправдани трошкови преддигитализације и дигитализације, између осталог, представљају: ентеријерски радови

³ ФЦС је доставио листу фестивала играних и документарних филмова за чије потребе се спроводе поменуте радње.

⁴ Комуникацији Европске Комисије о државној помоћи за филм и друга аудиовизуелна дела (2013/С 332/01), параграф 52 (2)

у биоскопској сали и њену акустичну обраду, набавка седишта, радови на инсталацијама, набавка пројекционих екрана и друге опреме која омогућава услове за дигитализацију бископа. Наведено је у складу са ставом Европске комисије, исказаним у правним тековинама.⁵

Осталим конкурсима Подносилац је одредио да се висина (интензитет) државне помоћи може одредити и до 100% оправданих трошкова укупног буџета продукције за производњу домаћих краткометражних играних филмова, експерименталних филмова и видео арта, домаћих анимираних и краткометражних анимираних филмова, домаћих дугометражних и краткометражних документарних филмова, као и студентских завршних филмова⁶.

Поднета пријава и достављене информације јасно упућују на то да се путем доделе средстава на основу јавних конкурса утиче на развој и подршку српске културе (садржај, тема (мотив), локација филма, главни ликови, радња/уметничко привлачење талената (управника, сценариста, режисера, композитора и др.)), као и на рекламирање општег културног наслеђа. Поред тога одредивши доделу средстава у износу од 50% и 100% у односу оправдане трошкове и активности које се спроводе, Комисија налази да је, све узевши у обзир, Подносилац испунио одредбе члана 87. Уредбе и упућујућих интерпретативних норми из ССП-а, те да се у случају доделе средстава на основу јавних конкурса ради о додели средстава у складу са чланом 5. став 4. Закона.

Даље, Комисија је оцењивала да ли се Јавни конкурс за финансирање и суфинансирање пројеката у кинематографији за 2019. годину у категорији „Финансирање унапређења и развоја филмских сценарија“, може посматрати као основ за доделу државне помоћи. Наиме, у самом јавном конкурсима наведено је да право учешћа имају искључиво физичка лица држављани Републике Србије, с тим да сценаристи добитници средстава по ранијим конкурсима који нису испунили доспеле обавезе (у вези са конкурсом или уговором), те сценаристи којима је изречена мера забране учествовања на конкурсима Филмског центра (до истека забране), као и сценаристи који аплицирају на конкурс са сценаријом за наручени филм, односно како је још предвиђено конкурсом, немају права учешћа на наведеном конкурсима за 2018. годину. Комисија сматра да сценаристи могу представљати кориснике државне помоћи у смислу члана 2. став 1. тачка 3) Закона, који дефинише корисника државне помоћи као свако правно и физичко лице, које у обављању делатности производње и/или промета робе и/или пружања услуга на тржишту, користи државну помоћ у било ком облику. У том смислу, средства која сценаристи добијају на име конкурса односе се на државну помоћ у смислу члана 86. и 87. Уредбе. Комисија је свој став засновала на томе да се ангажовањем сценариста утиче на стварање културног производа, за које је оправдано доделити државну помоћ у висини од 100% оправданих трошкова, а што је у складу са европским правним тековинама⁷.

⁵ *Ibid.* параграф 53

⁶ Европска комисија је оставила државама чланицама да саме дефинишу пројекте чији је комерцијални карактер отежавајућ (difficult works/films). Више о наведеном погледати Комуникацију Европске Комисије о државној помоћи за филм и друга аудиовизуелна дела (2013/С 332/01), параграф 52 (2) и фуснота 26.

⁷ Комуникацији Европске Комисије о државној помоћи за филм и друга аудиовизуелна дела (2013/С 332/01), параграф 52 (3)

Поред тога, Комисија напомиње да је сценариста у обавези да пријави државну помоћ уколико се по изабраном сценарију по основу горе наведеног конкурса реализује аудиовизуелно дело. Наиме, у том случају средства добијена по основу хонорара за унапређење и развој сценарија (на основу конкурса) представљају део државне помоћи коју аудиовизуелно дело може добити у односу на буџет продукције⁸. **Према томе, Комисија упућује Филмски центар да писаним путем обавезе сценаристу о наведеном.**

У погледу анализе да ли се поједине активности ФЦС, могу подвести под државну помоћ, Комисија је нарочито ценила изјашњење Подносиоца пријаве према Допису број: 01-1943 од 12. августа 2018. године. Предметним изјашњењем је истакнуто да је Република Србија приступањем програму Креативна Европа (потпрограми Култура и MEDIA) стекла извесна права и обавезе дефинисане уговором који је потписан између Републике Србије и Европске Уније (деск Креативна Европа – Култура канцеларија формирана је у оквиру Министарства културе и информисања Републике Србије (Одлука министра културе и информисања од дана 30. јуна 2014. године, бр. 69-00-207/2014-01)). Даље, образложено је да потпрограм MEDIA представља европски фонд који пружа финансијску подршку аудиовизуелном сектору у Европи и који постоји од 1991. године истичући да је до сада у европски аудиовизуелни сектор уложено више од 2,5 милијарде евра. Приступањем Србије MEDIA потпрограму формирана је MEDIA канцеларија (MEDIA деск Србије) у оквиру ФЦС (Одлука министра културе и информисања од дана 1. децембра 2015. године, бр. 69-00-475/2015-05). За разлику од наведеног, приступањем потпрограму Креативна Европа, организације, компаније, институције и остала правна лица која су регистрована на територији Републике Србије и која се налазе у већинском власништву истих, стичу право да конкуришу за финансијска средства овог европског фонда за финансирање пројеката у области аудио-визуелних уметности и културе. Функционисање канцеларије Деска Креативна Европа пројектно се финансира на годишњем нивоу и то тако што 50% средстава додељује Европска Унија, а 50% Република Србија.

Подносилац је такође истакао да се средства, која Република Србија издваја за функционисање MEDIA и Култура канцеларија, могу једино и искључиво користити за имплементацију годишњих активности канцеларија које укључују промотивне, образовне активности као и посете националним, регионалним и европским културним манифестацијама и догађајима (текући, људски и програмски трошкови запослених у ФЦС).

Узимајући у обзир образложење Подносиоца као и чињеницу да се средства додељују директно путем програма ЕУ, Комисија сматра да средства у оквиру Плана и Програма за реализацију активности MEDIA ДЕСК СРБИЈЕ немају карактер државне помоћи, односно не односе се на државну помоћ у смислу члана 2. Закона⁹.

⁸ *Ibid.*

⁹ *Ibid.*, параграф 54

Анализирајући да ли ФЦС средства намењена за издаваштво користи ради обављања редовне делатности или као корисник државне помоћи, односно тржишни учесник, Комисија је утврдила да средства намењена издаваштву Филмски центар користи у циљу обављања своје редовне делатности. Наиме, Филмски центар је доставио допис Број: 01-2010 од 26. августа 2019. године у којем је приказао економске показатеље, односно преглед прихода и расхода издавања књига у 2018. години. Том приликом, Филмски центар је навео да је његова издавачка делатност непрофитабилна и да има за циљ филмску едукацију, ширење и популаризацију филмске културе и да су издања намењена филмским школама, стручној јавности и филмским професионалцима, као и да су често билингвална и да покривају три најбитнија сегмента филмске делатности: филмску историју, филмску теорију и филмску критику. Сходно томе, оцењено је да издаваштво, представља редовну делатност која за фокус има промоцију аудиовизуелне делатности, што је и у складу са циљем оснивања самог Филмског центра.

Средства која се додељују у оквиру стимулације учествовања домаћих филмова на иностраним фестивалима, стимулације биоскопског приказивања домаћих филмова, стимулисања гледаности и стимулисања дистрибуције нису посебно разматрана од стране Комисије, имајући у виду да је Подносилац одредио да ће се средства за наведене активности доделити у складу са чл. 95-97 Уредбе (Одлуке ФЦС бр. УО 03-2443, УО 03-2444 и УО 03245 од 25. септембра 2019 и одлуком број: УО 03-2745 од 18. октобра 2019. године), односно у складу са правилима који се односе на доделу државне помоћи мале вредности (*de minimis*). Наиме, у складу са чланом 95д Уредбе, одлуку о оправданости доделе *de minimis* државне помоћи доноси сам давалац државне помоћи, па се ова врста државне помоћи не пријављује Комисији.

Комисија није посебно оцењивала део Плана и Програма који се односи на текуће трошкове (редовна делатност), инвестиције и опрему, сматрајући да се ради о средствима која користи Филмски центар за сопствене потребе.

Даље, приликом увида у План и Програм, Комисија је увидела да је истим предвиђена и подршка реализацији филма „Дара“ без јавног конкурса, а сагласно Закључку Владе Републике Србије 05 број 401-5156/2019 од 23. маја 2019. године, а на предлог Министарства културе и информисања сагласно члану 10. став 2. Закона о кинематографији. Сходно томе, Комисија у поступку није појединачно разматрала доделу средстава намењена реализацији филма „Дара“, имајући у виду да се помоћ додељује такође на основу Плана и Програма који представљају шему државне помоћи, користећи критеријуме које чију усклађеност Комисија оцењује овим решењем.

Упућује се ФЦС да пре доделе државне помоћи, захтева од Корисника информацију о томе да ли је раније и по ком основу за истоветан пројекат додељена материјална средства од стране другог даваоца, укључујући и локалну самоуправу, и обрати пажњу на поштовање члана 5. Уредбе, који се прописује правило кумулације државне помоћи.

У складу са свим наведеним, одлучено је као у ставу **I и II диспозитива** овог решења.

Најзад, Комисија истиче да је, у конкретном случају, одлучивала на основу података садржаних у Пријави, у вези са којом је, за тачност, веродостојност, истинитост и

потпуност података наведених у Општем обрасцу пријаве државне помоћи и пратећој документацији која чини њен саставни део, одговоран подносилац Пријаве, тј. давалац државне помоћи.

Комисија је, у складу са својим надлежностима, овом приликом само утврдила да ли је предметна државна помоћ у складу са правилима за доделу државне помоћи, у циљу заштите слободне конкуренције на тржишту, али даља контрола трошења јавних средстава и коришћење тих средстава је на даваоцу државне помоћи, који је у обавези да врши надзор да ли корисник државне помоћи троши средства у предвиђеном износу и за намену за коју су му та средства додељена.

У циљу обезбеђивања транспарентности а у складу са чланом 9. став 1. тачка б) Закона, Комисија је одлучила као у ставу **III** диспозитива.

Упутство о правном средству:

Ово решење је коначно у управном поступку.

Против овог решења није дозвољена жалба, али се може покренути управни спор подношењем тужбе Управном суду у Београду, Немањина 9, у року од 30 дана од дана пријема.

За подношење тужбе плаћа се судска такса у износу од 390 динара прописана Законом о судским таксама („Службени гласник РС“, бр. 28/1994, 53/1995, 16/1997, 34/2001 - др. закон, 9/2002, 29/2004, 61/2005, 116/2008 - др. закон 31/2009, 101/2011, 93/2012, 93/2014 и 106/2015).

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Владимир Антонијевић



Доставити:

- Фимском центру Србије
- Архиви